

Mejeribruget 1884.

Af Landbrugskandidat Chr. Sonne.

Der er vel næppe Tvivl om, at man i alle rationelt ledede Mejerier forlængst har været paa det Rene med, at en tidlig Afbrydelse af Køernes Efteraarsgræsning i høj Grad bidrager til et godt Udbytte af Mejeridriften i Vinterhalvaaret. Dette gjælder vel først og fremmest for de Besætninger, hvis Kælvningstid er rykket stærkest frem mod den almindelige Indbindingstid, men selv i senere kælvende Besætninger er det utvivlsomt, at en for vidtdreven Udnyttelse af Græs- og Stubmarkernes sidste Spirer ofte er en væsentlig medvirkende Aarsag til de mange Klager, der høres over et utilfredsstillende Udbytte af Vinterhalvaarets Mejeridrift. Et er det imidlertid at vide, hvorledes Forholdet burde være, et Andet — og ulige vanskeligere — at forstaa Kunsten at kunne handle i Overensstemmelse med de anerkjendte Regler. Desværre gaaer det ofte i Landbruget saaledes, at Beregningerne krydses af ugunstige Omstændigheder, der tvinge Landmændene til at lempe sig efter Forholdene og gaa paa Akkord med Bevidstheden om, hvad der er det Bedste. De tarvelige Udsigter for Vinterfodringen 1883—84 maa saaledes siges at have indeholdt Opfordring til at søge Vinterfodringsperiodens Varighed indskrænket mest muligt.

Den Adgang hertil, som det usædvanlig milde Efteraar 1883 frembød, blev derfor benyttet i vid Udstrækning, idet man de fleste Steder gjorde en Dyd af Nødvendigheden ved at lade Køerne gaa ude saalænge, som det af Hensyn til Vejr- og Ernæringsforholdene nogenlunde lod sig gjøre. I stærkest Grad var dette naturligt Tilfældet i Landets mindre frugtbare Egne, hvor Beholdningen af Vinterfoder i uforholdsmæssig Grad er betinget af den forudgaaende Sommers Karakter. I enkelte Egne af Jylland kunde man derfor endnu efter Midten af Novbr. se Køerne holde paa Græs af Frygt for indtrædende Fodermangel. Var en saasen Indbindingstid end heldigvis Undtagelse, maatte dog Hensynet til de forhaandenværende Foderbeholdningers Knaphed saa godt som overalt paabyde Økonomi med Foderet paa alle de Omraader, hvor dette var muligt uden for stort direkte Tab.

Høsten havde kun leveret en sparsom Halmbeholdning, hvis Foderværdi yderligere forringedes ved en gennemgaaende tarvelig Kvalitet. Høbeholdningerne vare usædvanlig knappe, idet Forsommerens Tørke, der karakteriserer vort Sommerklima og i høj Grad hæmmer Græsvegetationen, strakte sig over en usædvanlig lang Periode. Tab I over Vinterfodringen illustrerer Forholdet i saa Henseende paa en slaaende Maade, idet de 20 Mejerier, der ogsaa ifjor havde indsendt Mejeriregnskab — og derfor overalt i nærværende Beretning ville tjene som Grundlag for Sammenligningen mellem de 2 sidst forløbne Aars Karakter — iaar kun have kunnet raade over en gennemsnitlig Agerhø-beholdning paa 650 Pund pr. Individ, medens det tilsvarende Tal ifjor var 1130 Pund. En velkommen Hjælp for Vinterfoderet dannede Engenes Tilskud af Hø, hvis Mængde jo i mindre Grad end Agerhøet er betinget af Aarets Karakter. Kvaliteten af det bjergede Hø var meget forskjellig, men gennemgaaende mindre tilfredsstillende, idet det kun de færreste Steder lykkedes at faa Høhøsten endt inden Regnperiodens Begyndelse. Særlig blev Efterslætten stærkt medtagen af det fugtige Vejr i

Bjergningstiden. En væsentlig Støtte for Foderbeholdningerne afgaves dernæst af Roemarkerne, der, efterhaanden som man bliver fortrolig med de Dyrkningsvilkår, der betinge disses heldige Udvikling, mere og mere vise sig at yde en Afgrøde, der formaaer at trodse ugunstige Vejrforhold, og levere en sikker Afgrøde, saaledes som Landbohøjskolens Dyrkningsforsøg allerede forlængst have paavist. Kun Skade at Roedyrkingen ikke i højere Grad, end Tilfældet er, har formaaet at optage Konkurrencen med de 3aarige Græsmarker og tildels med Brakken. Skjøndt adskillige af de i Beretningen omhandlede Gaarde anvende Roefodring i rigeligt Omfang, er det gennemsnitlige Vinterforbrug iaar dog kun 4800 Pund pr. Individ mod 4350 Pund ifjor, hvilket Foderkvantum dog naturligvis, som det er at vente, hæver sig betydelig over det gennemsnitlige for hele Landets Forbrug af Rodfrugter*).

Udsigterne for Vinterfordringen 1883—84 maatte altsaa betegnes som alt andet end lyse. Dobbelt glædeligt er det under disse Forhold at kunne konstatere, at Frygten for Fodermangel gennemgaaende viste sig ugrundet, og at man i de fleste Mejerier formaaede at afvinde Vinterhalv-

*) Bureauchef M. Gads interessante Meddelelser om Arealets Benyttelse her i Landet oplyse os om, at der i 1881 dyrkedes 34,000 Tdr. Ld. med Rodfrugter, inklusive Sukkerroer, o: $1\frac{1}{2}$ pCt. af Landets dyrkede Areal. Selv om vi regne, at der i 1883 er dyrket 34,000 Tdr. Ld. med Foderroer, og selv om vi dernæst beregne et Gjennemsnitsudbytte af 300 Tdr. pr. Td. Ld., faaes kun en samlet Roeavl af 10,200,000 Tdr. I 1881 fandtes her i Landet 1,470,000 Stkr. Hornkvæg og Kalve, der, naar Antallet af Individuer under 2 Aar regnes halvt mod de voxne Individuer, kunne omskrives til 1,240,000 Stkr. voxent Hornkvæg. Dette giver med andre Ord gennemsnitlig ca. 8 Tdr. Rodfrugter pr. voxent Stk. Hornkvæg eller ca. 7 Pund Roer pr. Dag i Vinterhalvaaret; og dette er endda højt regnet, idet de øvrige Husdyr dog ogsaa fortære en Del Rodfrugter. Naar det erindres, hvilke store Roemasser der medgaa til Kreaturfedningen, vil man næppe fejle meget ved, med disse Tal for Øje, at sige, at Landets Rodfrugtavl taaer en tifold Udvidelse, forinden dennes rette Grænser ere naaede.

Tab I. Vinterfodringen 1883—84

Mejeriernes Nr.	Mejeriernes Nr. i forrige Aars Beretning	Koholdet.				Vinterfodret Antal Dage	Opfodret pr. Ko.										
		Antal Køer	pCt. Kælvere inden 1. Januar	pCt. nyindsatte Køer	pCt. Kastere og Overløbere		Pd. Rapskager	Pd. Palmekager & Palmemel	Pd. forskellige Oliekager	Pd. Klid og Maltspirer	Pd. Korn	Ialt Pd.	Pd. Kraftfoder pr. Dag	Kløverhøj og Vikkelhavrehøj Pd.	Enghøj. Pd.	Runkelroer og Gulerødder. Pd.	Turnips & Rotabaga. Pd.
1	•	107	39	21	9	221	55	75	103	187	773	1193	5.4	630	350	•	3350
2	2	80	47	20	10	210	135	12	232	232	675	1286	6.1	290	1910	5400	•
3	3	71	49	18	7	204	130	168	144	341	1037	1820	8.9	650	180	•	•
4	4	28	68	21	•	200	104	46	256	398	3	807	4.4	•	2680	•	1300
5	5	36	61	17	11	214	83	268	56	299	634	1340	6.3	375	1375	1950	•
6	6	66	27	15	2	204	•	170	•	229	602	1001	4.0	1820	•	•	1630
7	7	62	34	15	18	200	105	107	32	206	589	1039	5.2	1000	1550	4250	700
8	8	81	53	16	15	183	219	173	240	166	492	1290	7.0	650	650	5020	•
9	9	46	50	22	13	215	141	•	278	174	435	1028	4.8	820	500	5675	•
10	10	71	61	17	13	203	169	197	28	358	517	1269	6.3	•	2250	1520	•
11	11	112	67	15	12	211	151	66	•	363	395	975	4.6	c. 800	2100	430	480
12	12	118	48	18	22	211	•	•	316	122	428	866	4.1	2750	500	10000	2400
13	•	189	33	20	6	197	244	163	62	43	946	1458	7.4	2200	1350	•	4280
14	14	76	29	14	13	202	•	•	99	•	766	865	4.3	880	•	5740	•
15	15	35	71	14	17	190	246	•	23	27	928	1224	6.4	•	910	•	7620
16	16	106	61	21	17	192	170	35	57	406	431	1099	5.7	•	2120	1125	1800
17	17	29	45	•	3	199	137	•	52	457	•	646	3.4	•	3850	5970	•
18	18	50	58	16	8	190	120	•	460	64	573	1217	6.4	480	•	5940	4680
19	•	24	•	21	8	202	233	226	•	483	565	1507	7.5	1875	1875	•	•
20	20	181	60	22	13	213	133	119	171	198	330	951	4.5	•	2500	7770	1660
21	21	95	44	31	14	201	158	•	316	168	647	1289	6.4	300	540	•	4200
22	22	50	38	20	6	182	129	263	137	298	465	1292	7.1	1440	600	5040	1800
23	23	175	37	14	14	198	57	57	74	303	665	1156	5.8	700	60	•	1800
24	•	167	•	21	11	205	•	149	536	188	274	1147	5.8	2520	540	33140	290

paa 24 Gaarde.

Produceret pr. Ko						Mælkeforbrug		Pr. 100 Pd. opnaaet Pris for			Antal Kalve		Mejerisystem
Pd. Mælk	Pd. Smør	Pd. Ost	Pd. Svin levende Vægt	Solgt Pd. skummet Mælk	Pd skummet Mælk til Kalve og Husholdning	til 1 Pd. Smør	til 1 Pd. Ost	Smør	Ost	Svin	Tillagt	Fedet	
2575	85.4	101.4	120.0	6	338	29.8	14.4	111.70	—	26.83	13	3	Bøtter $\frac{1}{11}$ — $\frac{1}{6}$ Is
1968	62.6	45.0	125.0	16	223	28.4	13.6	117.00	23.00	27.90	15	1	Vandmejeri og delvis Kjærning af Mælken
2551	94.6	15.0	182.7	61	505	26.7	11.8	114.50	—	29.50	7	»	Is og Bøtter
2297	73.9	12.0	134.8	38	»	31.1	11.9	112.25	29.43	31.52	13	»	Is og Vand
2588	91.7	77.1	113.4	50	952	27.2	13.2	112.80	18.40	29.10	11	3	Bøtter
1982	64.0	31.8	75.1	30	678	29.1	12.0	125.00	22.00	29.00	12	»	Bøtter
2557	91.0	60.3	67.9	39	318	28.1	13.5	120.00	22.00	36.00	11	3	Bøtter
2870	97.8	80.1	—	26	847	26.8	14.7	122.16	15.00	27.00	»	»	Burmeister & W.s Centrifuge
3841	106.7	41.9	105.2	91	883	31.0	10.6	116.00	25.00	25.00	8	3	Vandmejeri
2134	62.8	79.9	98.6	83	578	32.5	12.0	119.00	23.83	28.10	11	»	Vand med Sne
2596	77.1	68.6	118.5	18	642	32.3	11.9	116.00	27.98	27.62	28	»	Bøtter
2356	73.4	95.3	40.0	172	398	30.9	13.6	117.30	26.50	26.50	23	2	Is
2193	67.0	146.6	132.2	»	»	29.3	10.2	115.00	20.00	30.00	37	2	Lavals Centrifuge
2301	62.6	39.4	53.4	13	933	34.2	13.6	116.30	25.40	26.30	27	»	Is og Bøtter
2915	79.6	38.5	75.8	128	1453	33.1	11.0	112.80	25.00	26.00	24	»	Vand og Is
2337	82.6	56.5	129.0	116	924	26.2	13.0	123.25	22.26	28.70	27	»	Is
2667	84.1	90.1	87.4	154	695	27.4	13.5	108.00	18.00	26.50	10	»	Is
2807	104.3	19.1	201.4	69	496	26.7	14.0	126.40	18.00	27.20	8	»	Burmeister & W.s Centrifuge
3475	121.0	31.3	110.9	»	1498	25.4	12.8	110.20	25.00	28.00	26	»	Burmeister & W.s Centrifuge
3848	132.5	74.6	130.3	»	1413	28.2	13.7	117.60	20.00	30.88	108	5	Bøtter
2477	91.9	71.1	98.6	43	729	26.4	13.2	118.45	17.00	26.72	14	14	Burmeister & W.s Centrifuge
2490	88.1	30.1	98.8	20	776	26.2	12.6	113.30	19.50	»	15	»	Bøtter
1554	54.4	22.9	107.6	21	343	26.7	13.3	120.55	14.00	25.34	32	7	Burmeister & W.s Centrifuge
2636	94.9	104.0	112.4	46	799	27.1	13.7	122.50	23.50	28.00	48	5	Lavals Centrifuge

aarets Drift et Udbytte, der snarest oversteg det Normale. Selv om den usædvanlig milde Vinter har nedstemt Kreaturernes Krav til Halm- og Høfoderet, og derved i Forbindelse med det tidlige Foraar bragt Forslag i Foderbeholdningerne, er der dog næppe Tvivl om, at en fornuftig Økonomi i væsentlig Grad har bidraget til at hindre Foder-mangel.

I de her omhandlede Mejerier synes Kælvnings-tiden ikke at være iøjnefaldende Svingninger underkastet — ifjor gjennemsnitlig 49 pCt. Kælvere inden Nytaar, iaar 54 pCt. Omstaaende Tabels Oplysninger skulle iøvrigt ikke, ligesaalidt som hidtil, her benyttes som Grundlag for nogen bestemt Udtalelse om Kælvnings-tidens Forrykkelse fra Aar til Aar. I de veldrevne Mejerier befinder man sig sikkert vel ved som gjennemgaaende Norm at lade Halvdelen af Køerne kælve inden Nytaar, hvorved man sættes istand til at sikre sig en tilfredsstillende Udnyttelse af et baade rigeligt Vinter- og Sommerfoder, samtidig med at man kan drage rigelig Fordel af Vinterhalvaarets gunstige Konjunkturer for de forskellige Mejeriprodukter. Seer man hen til Smørdførselen, hvis Fordeling over de forskellige Kvartaler sikkert i større Træk er den bedste Maalestok for Kælvnings-tidens Forrykkelse, viser det sig tydelig, at Bestræbelserne gaa ud paa at henlægge Hovedproduktionen til Vinterhalvaaret, hvilket kun kan hilses med Tilfredshed, ikke blot fordi Mejeridriften derigjennem bliver mest løn-nende, men ogsaa fordi dette maa gaa Haand i Haand med den rigelige Vinterernæring, der betinger Ligevægten mellem Jordens afgivne og modtagne Plantenæring.

Kalvekastningen har i det forløbne Aar som sædvanlig bidraget til paa sine Steder at forringe Mejeriudbyttet i væsentlig Grad. Det maa kun beklages, at Kjendskabet til flere af de forskellige Aarsager til Kastningen er saamangelfuldt, at en positiv Anvisning til en rationel Bekæmpelse af dette Onde, støttet paa udstrakte Iagttagelser, stadig lader vente paa sig, tiltrods for at de højtlydende Klager jævnlig foranledige de Sagkyndige til med større eller

mindre Held at sondre mellem de virkelige Aarsager til Kastningen og de utallige Lejlighedsaarsager, der, trods deres mere eller mindre mysteriøse Natur, af den populære Opfattelse menes at indeholde Forklaringen til det nævnte Ondes Optræden. I rationelt ledede Mejerier, hvor Besætningen vedligeholdes ved Selvtillæg, er det dog heldigvis kun sjældent, at Kastningens Omfang er saa stort, at denne i væsentlig Grad griber forstyrrende ind i Mejeridriftens Gang. I de her omhandlede Mejerier udgjorde ifjor Kastere og Overløbere 12,1 pCt. af Besætningen, iaar gjennemsnitlig 11,4, hvoraf 5 pCt. ere Kastere. Selv om herved altsaa foranlediges, at $\frac{1}{9}$ Del af Besætningen kun leverer et ringere Vederlag for det modtagne Foder, kan man dog næppe vente, at dette Forhold vil kunne bedres i væsentlig Grad. Kan man end ved en tidlig Bedækning, der tilsteder Køernes Omløbning, reducere Antallet af Overløbere, vil disses Antal dog ikke kunne bringes ned under et vist Minimum. Selvtillæg, tidlig Afbrydelse af Efteraarsgræsningen og Benyttelsen af sundt Foder tør vel paa vor Videns nuværende Standpunkt betragtes som de sikreste Midler til at holde Kastningen indenfor forholdsvis snævre Grænser*).

Mælkeudbyttets Størrelse vil godtgjøre, at de ugunstige Udsigter for Vinterens Mejeridrift i Virkeligheden ikke kom til at præge sig i det erholdte Udbytte. For de her omhandlede Mejeriers Vedkommende fremgaaer dette deraf, at der iaar gjennemsnitlig produceredes 2557 Pund Mælk mod 2631 Pund ifjor pr. Ko. Ved Siden heraf bør det fremhæves, at Vinterfodringsperioden paa nævnte Gaarde var gjennemsnitlig en halv Snes Dage kortere end ifjor, hvorved Mælkeudbyttet i Virkeligheden stiller sig saagodt-som ens for begge Vintre. Absolut taget er Mælkemængden

*) Franske Læger, der deltog i Lægekongressen i Kjøbenhavn sidste Sommer, udtalte, at Grunden til den stærke og gjentagne Optræden, Kastningen ofte viste i en Besætning, utvivlsomt hidrørte fra Smitten af en Kastningen ledsagende Bakterie.

for de sidstnævnte 2 Aar ingenlunde stor, medens den relativt maa betegnes som meget tilfredsstillende, sammenholdt med de foregaaende Vintres Produktion. Atter her maa der henvises til Smørudførselslisterne som det bedste Vidnesbyrd om Mejeridriftens Udbytte gennem Vinterhalvaaret, og disse vise en Udførsel, som paa det nærmeste staaer i Højde med forrige Aars, der i saa Henseende indtog en absolut fremragende Plads.

Tabellens Tal over Mælkeforbruget til 1 Pund Smør give et Gjennemsnitsforbrug af 29,0 mod 28,3 Pd. ifjor. For Centrifugemejeriernes Vedkommende give Tallene over Mælkeforbruget ingen Anledning til Klage, medens disse for adskillige af de andre Systemers Vedkommende ere uforholdsmæssig høje og hos flere af Korrespondenterne have affødt Klage over Mælkens usædvanlig ringe Fedme. Selv om virkelig Aarsagen til det paa sine Steder store Mælkeforbrug tildels forklares heraf, er der dog næppe Tvivl om, at Mejerisystemet for en væsentlig Del bærer Skylden, saa meget mere som den milde Vinter kun de færreste Steder afgav den fornødne Mængde Is og Sne til en tilstrækkelig energisk Afkøling.

Som sædvanlig omfatter Tab. II Opgjørelsen over Mælkens Produktionspris, udregnet paa Grundlag af en Reduktion af det anvendte Foderkvantum til Kraftfoderenheder, i Overensstemmelse med de tidligere anvendte Forholdstal:

100 Pd.	Kraftfoder	= 100.	Beregnet Værdi af 100 π	= Kr. 6.00
— —	Kløverhø.	= 40.	— —	= — 2.40
— —	Enghø...	= 25.	— —	= — 1.50
— —	Gulerødder & Runkelroer.....	= 12.	— —	= — 0.72
— —	Turnips & Rutabaga.	= 8.	— —	= — 0.48

Tab. II a. Vinterfodring 1883—84.

Mejeriernes Nr.	pCt. Kælvere inden 1ste Januar	Opfodret pr. Ko af beregnede Kraftfoderenheder								Foderets Værdi à 6 Øre	Pd. Mælk pr. Ko	100 Pd. Mælk kostet at producere	
		Kraftfoder	Kløver og Vikkehavrehøj	Enghøj	Runkelroer og Gulerødder	Turnips og Rutabaga	Ialt	I Gjen-nemsnit pr. Dag af				1883—84	1882—83
								Kraftfoderet	hele Foderet				
1	39	1193	252	87	»	268	1800	5.4	8.1	108.00	2575	4.19	»
2	47	1286	116	477	648	»	2527	6.1	12.0	151.62	1968	7.70	8.15
3	49	1820	260	45	»	»	2125	8.9	10.4	127.50	2551	5.00	5.20
4	68	807	»	670	»	104	1581	4.4	8.7	94.86	2297	4.18	5.22
5	61	1340	150	344	234	»	2068	6.3	9.7	124.08	2588	4.79	5.35
6	27	1001	728	»	»	130	1859	4.9	9.1	111.54	1982	5.63	5.20
7	34	1039	400	387	510	56	2392	5.2	12.0	143.52	2557	5.61	6.49
8	53	1290	260	162	602	»	2314	7.0	12.6	138.84	2870	4.84	5.12
9	50	1028	328	125	681	»	2162	4.3	10.1	129.72	3841	3.38	5.37
10	61	1269	»	562	182	»	2013	6.3	9.9	120.78	2134	5.66	7.25
11	67	975	320	525	52	38	1910	4.6	9.1	114.60	2596	4.41	5.79
12	48	866	1100	125	1200	192	3483	4.1	16.5	208.98	2356	8.97	6.12
13	33	1458	880	337	»	342	3017	7.4	15.8	181.02	2193	8.25	»
14	29	865	352	»	689	»	1906	4.3	9.4	114.36	2301	4.97	4.42
15	71	1224	»	227	»	610	2061	6.4	10.8	123.60	2915	4.24	5.19
16	61	1099	»	530	135	144	1908	5.7	9.9	114.48	2837	4.90	5.37
17	45	646	»	962	716	»	2324	3.4	12.3	139.44	2667	5.23	5.14
18	58	1217	192	»	713	375	2497	6.4	13.1	149.82	2807	5.34	6.31
19	»	1507	750	469	»	»	2726	7.5	13.5	163.56	3475	4.71	»
20	60	951	»	625	932	133	2641	4.5	12.4	158.46	3848	4.12	4.71
21	44	1289	120	135	»	336	1880	6.4	9.4	112.86	2477	4.55	5.49
22	38	1292	576	150	605	144	2767	7.1	15.2	166.02	2490	6.67	7.01
23	37	1156	280	15	»	144	1595	5.3	8.1	95.70	1554	6.16	7.24
24	»	1147	1008	135	397	23	2710	5.6	13.2	162.60	2636	6.17	»

Det er flere Gange fremhævet i tidligere Beretninger, hvor vanskeligt det er af denne Tabel at komme til Klarhed over de forskjellige Faktoreres Indflydelse paa det saa vigtige Spørgsmaal om, hvad Mælkens Produktion koster. Resultaterne ere i høj Grad modstridende. Snart seer man en stærk Fodring foranledige en uforholdsmæssig høj Produktionspris, medens paa den anden Side et meget

knap Hold skaffer billig Mælk, og snart seer man Forholdet vendt fuldstændig om, uden at Tabellens forskellige Data formaa at give Forklaringen herover. Det er som en Følge heraf tidligere gjort gjældende, at de forskellige Besætningers individuelle Evne til at udnytte Foderet og omdanne dette til Mælk maa afgive den egentlige Vejledning ved Fastsættelsen af Foderkvantumets Størrelse. At det saa gjælder om at udvikle Malkebesætningens Evne til at kunne modtage og yde rigeligt Vederlag for det størst mulige Foder, kunne Alle let blive enige om, idet Mejeribrugets saavel som Agerbrugets Interesser kunne mødes i Ønsket om den stærkest mulige Fodring. Mængden af det i de her omhandlede Mejerier anvendte Foder varierer ikke meget fra Aar til Aar, medens Mælkens Produktionspris iaar stiller sig noget gunstigere end hidtil; ifjor 5,₈₅ og iaar 5,₃₁ Ø. pr. Pd. Ikke desto mindre maa det dog erkjendes, at denne endnu paa flere Steder er foruroligende høj. Det gennemgaaende daglige Kraftfoderforbrug pr. Ko — 5,₆₃ Pund — kan ingenlunde stemple de her fremdragne Besætninger som stærkt fodrede. Forkæmperne for den stærke Fodring ville endogsaa temmelig sikkert tildele Flertallet af disse et i saa Henseende temmelig lavt Standpunkt. Desværre savnes blandt de her anførte Mejeribrug tilstrækkelig talrige Repræsentanter for de Besætninger, der formaa at levere megen og billig Mælk paa et virkelig stærkt Foder. Man kan næsten fristes til at udtale en Beklagelse over, at Mejerier som Nr. 9 og Nr. 20, der anvende henholdsvis 4,₈ og 4,₅ Pd. Kraftfoder daglig pr. Individ, saa afgjort, som her er Tilfældet, komme til at staa med Palmer i Hænderne.

Som Regel tør man vist gaa ud fra, at de tidlig kælvende Individer i de fleste velholdte Besætninger tildeles et Vinterfoder, der nogenlunde svarer til Individernes Evne til at udnytte dette. Enhver sagkyndig Landmand vil sikkert vide at inddele sin Mejeribesætning i flere Grupper, hvis Individets forskellige Mælkeydelse afgiver Maalestocken for det Foder, der anvendes, saaledes at det

ikke omvendt er Mælkeydelsen, der paa en uøkonomisk Maade skal lempes efter det modtagne Foder.

Anderledes turde det stille sig med Spørgsmaalet om, hvorvidt man overalt skjænker Besætningernes sildig kælvende Individer den Opmærksomhed og Pleje, som er nødvendig, for at disses Ydelse i Vinterhalvaaret ikke skal reduceres til et i højeste Grad tarveligt Lavmaal. Fra flere Sider er det paapeget, hvilket uforholdsmæssig ringe Bidrag de sildigkælvende Individer levere til Vinterhalvaarets Mælkemængde, og Aarsagerne til dette sikkert temmelig almindelige Forhold ere næppe vanskelige at paavise. Det er de sildig kælvende Individer, der holdes længst paa Græsset om Efteraaret, og man finder sig i den uundgaaelige Ulempe, at dette skeer paa Mælkeydelsens Bekostning. Naar de dernæst tages paa Stald, tildeles de som Regel kun et tarveligt Krafftodertilskud, og Følgen heraf er, at de enten malke saa godt som intet eller staa golde over en uforholdsmæssig lang Periode, medens netop al Omhu burde være rettet paa, ved tidlig Indbinding og rigeligt Krafftodertilskud, at faa disse bragte heldig ud over den kritiske Overgang fra Græsset til Vinterholdet, uden at Mælkeydelsen lider en uoprettelig Formindskelse.

Som alt fremhævet, kan der kun drages faa Slutninger om Kælvingstidens og Fodermængdens Indflydelse paa Mælkens Produktionspris ved at foretage en Sammenligning mellem de forskellige Mejerier indbyrdes. Større Interesse frembyder en Sammenligning mellem Mælkens Produktionspris i de samme Mejerier til forskellige Aargange, om end en slig Tabel er mindre oplysende, end den vilde kunne været, paa Grund af de kun lidt fremtrædende Svingninger, som det enkelte Kreaturhold er underkastet fra Aar til Aar. En saadan Sammenligning mellem Mælkens Produktionspris i de sidste 4 Aar hidrættes her for 20 Mejeriers Vedkommende, til Benyttelse for de Læsere, der heraf mulig ville kunne udlede Resultater. Disse synes dog ikke at være tilstrækkelig fremtrædende til at

Tab. II b.

Nr.	Aargang	pCt Kælvere inden 1ste Januar				Nr.	Aargang	pCt Kælvere inden 1ste Januar					
		Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko	Ialt Pd. Foder daglig pr. Ko	Mælkeudbytte pr. Ko. Pd.	Mælkens Produktionspris: Øre pr. Pd			Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko	Ialt Pd. Foder daglig pr. Ko	Mælkeudbytte pr. Ko. Pd.	Mælkens Produktionspris: Øre pr. Pd.		
2	1880-81	36	6.0	10.1	2195	5.97	11	1880-81	62	3.9	7.7	2897	3.58
-	81-82	40	8.3	12.9	1602	9.05	-	81-82	62	2.9	7.9	2540	3.81
-	82-83	23	6.3	11.7	1692	8.15	-	82-83	63	4.3	11.9	2768	5.70
-	83-84	47	6.1	12.0	1968	7.70	-	83-84	67	4.6	9.1	2596	4.41
3	1880-81	44	8.0	9.2	2574	4.55	12	1880-81	30	5.2	8.8	1987	5.71
-	81-82	48	7.1	9.0	2167	5.08	-	81-82	23	6.5	14.3	2214	7.56
-	82-83	48	8.4	11.1	2743	5.20	-	82-83	53	5.3	13.1	2543	6.12
-	83-84	49	8.9	10.4	2551	5.00	-	83-84	48	4.1	16.5	2356	8.87
4	1880-81	63	3.3	6.4	1894	4.26	15	1881-82	78	7.3	13.5	3512	4.54
-	81-82	59	3.2	6.1	1629	4.36	-	82-83	74	7.6	14.5	3659	5.19
-	82-83	48	4.7	9.1	1892	5.22	-	83-84	71	6.4	10.8	2915	4.24
-	83-84	68	4.4	8.7	2297	4.13	16	1881-82	37	4.4	8.1	1982	4.68
5	1880-81	57	6.4	7.7	2394	4.21	-	82-83	54	5.2	9.1	2194	5.37
-	81-82	54	7.0	8.9	2237	4.87	-	83-84	61	5.7	9.9	2337	4.00
-	82-83	50	7.2	11.6	2681	5.36	17	1881-82	40	3.2	11.8	3246	4.39
-	83-84	61	6.3	9.7	2588	4.79	-	82-83	44	3.4	12.4	3066	5.14
6	1880-81	39	4.7	7.9	2541	4.12	-	83-84	45	3.4	12.3	2667	5.23
-	81-82	33	7.5	10.2	1828	6.41	18	1881-82	59	7.2	11.8	2508	5.74
-	82-83	50	6.7	11.4	2731	5.20	-	82-83	47	7.0	13.1	2721	6.31
-	83-84	27	4.0	9.1	1982	5.63	-	83-84	58	6.4	13.1	2807	5.34
7	1880-81	36	5.3	13.6	2122	8.40	20	1881-82	50	6.4	12.5	2800	5.36
-	81-82	35	6.1	11.4	1846	7.26	-	82-83	51	5.1	11.0	3353	4.71
-	82-83	37	4.8	11.4	2226	6.49	-	83-84	60	4.5	12.4	3848	4.12
-	88-84	34	5.2	12.0	2557	5.61	21	1881-82	52	6.8	10.3	2287	5.17
8	1880-81	55	6.1	10.0	2478	4.06	-	82-83	65	6.7	11.4	2722	5.49
-	81-82	64	7.8	12.5	2605	5.05	-	83-84	44	6.4	9.4	2477	4.55
-	82-83	59	7.6	14.4	3261	5.12	22	1881-82	37	6.2	11.1	1929	6.54
-	83-84	53	7.0	12.6	2870	4.84	-	82-83	25	6.4	13.0	2148	7.01
9	1880-81	70	4.0	13.4	2724	6.17	-	83-84	38	7.1	15.2	2490	6.67
-	81-82	42	7.1	14.7	2327	7.59	23	1881-82	33	6.4	7.1	1339	6.11
-	82-83	68	5.0	14.8	3464	5.37	-	82-84	29	4.1	9.4	1734	7.24
-	83-84	50	4.8	10.1	3841	3.88	-	83-84	37	5.8	8.1	1554	6.16
10	1880-81	54	2.2	6.7	1786	4.81	-	-	-	-	-	-	-
-	81-82	43	3.9	8.5	1724	5.42	-	-	-	-	-	-	-
-	82-83	62	3.6	12.2	2213	7.25	-	-	-	-	-	-	-
-	83-84	61	6.3	9.9	2134	5.66	-	-	-	-	-	-	-

foranledige nye Betragtninger udover den Omtale, der i tidligere Beretninger saavel som i det Foranførte er skjænket det vigtige Foderspørgsmaal, der har en saa gennemgribende Indflydelse paa Mejeridriftens Rentabilitet.

Gaa vi dernæst over til en Betragtning af sidst-afvigte Sommers Karakter og Indflydelse paa Mejeridriften, vil det vise sig, at denne i de fleste Henseender var sin Forgænger lig. Foraaret indtraf ganske vist noget tidligere end Aaret forud og bød herved en højst velkommen Adgang til at faa Køerne tidlig paa Græs, men paa den anden Side kan det siges, at Forsommerens Tørke iaar gennemgaaende optraadte i endnu stærkere Grad end sædvanlig og herved temmelig hurtig tilintetgjorde Forhaabningerne om Græsmarkernes Evne til at byde Kreaturerne en rigelig Sommernæring. Forholdene for Sommergræsningen kunne iøvrigt iaar vanskelig generaliseres, idet den ulige Maade, hvorpaa Regnmængden fordeltes over Landets forskellige Egne, foranledigede, at man i nogle Egne havde tilfredsstillende Græsmarker, medens disse paa de fleste andre Steder forgjæves maatte vente paa den nødtørftige Nedbør og derfor temmelig hurtig antog et mere eller mindre trøstesløst Udseende. Paa Landets sværere, gjødningskraftige Jorder følte Ulemperne af Tørken naturligvis mindst, og den stærke Varme i Forsommeren fremkaldte paa saadanne Jorder hurtig en meget yppig Vegetation. Fra Jylland klagedes derimod almindelig over, at stærk Nattekulde understøttede Tørkens hæmmende Indflydelse paa Græsvæksten. Særlig vare de 1ste Aars Græsmarker tynde, og Spirerne skøde kun sparsomt frem efter den første Afgræsning, der ofte paa Grund af Vinterfoderets Knaphed var foretaget paa et temmelig tidligt Tidspunkt. Klagen over Nedgang i Mælkeudbyttet i Forbindelse med Klager over Mælkens ringe Fedme hørte derfor til Dagens Orden i disse Egne. Først efter Midten af Juli faldt hele Landet over den med Længsel imødesete Regn. Det viste sig imidlertid som sædvanlig, at de udtørrede Græsmarker kræve en meget betydelig Nedbør, forinden Vegetationen

atter ret kan kaldes tillive, og Juli og August Maaned bragte langt fra den i saa Henseende fornødne Regnmængde. Og saa i Sommerens sidste Halvdel faldt iøvrigt Regnen højst ulige i de forskellige Landsdele, og medens Beretningerne fra de sydlige Egne vidnede om en tilfredsstillende Nedbør, løde Klagerne over Tørken stadig fra de fleste jyske Egne, hvor denne endog foranledigede en fuldstændig Standsning af Græsvæksten paa et usædvanlig tidligt Tidspunkt af Efteraaret.

Under Forhold som de her omhandlede var det naturligt, at man paa forskellige Maader maatte søge at bøde paa Græsningens Mangelfuldhed. Selv om man enkelte Steder benytter den Fremgangsmaade at raade Bod paa en mangelfuld Græsning ved et Fodertilskud i Tøjreslaget, er Sommerstaldfodringen dog den Hjælp, hvortil man sædvanlig tager sin Tilflugt. Belært af Erfaringerne fra de forudgaaende knappe Græsaar, sørger man vel nu paa de fleste Steder for at sikre sig mod en eventuel Foder-mangel i Sommerhalvaaret ved at besaa de i saa Henseende nødvendige Arealer med Staldfodringsvækster. Iaar afgave disse Arealer en ikke blot velkommen, men mange Steder endogsaa absolut nødvendig Støtte for Sommerholdet, og Beretningerne bære ogsaa Vidne om, at Staldfodringen i afvigte Sommer har været benyttet i usædvanlig vid Udstrækning. Den almindelige Halmmangel maatte iøvrigt optræde hindrende overfor en saa udstrakt Benyttelse af Sommerstaldfodringen, som ellers var ønskelig. Heldigst stillede i saa Henseende ere naturligvis de Agerbrug, hvor hele Sædskiftet er indrettet med Sommerstaldfodring for Øje, og hvor Vinterfodringen normalt levner det fornødne Tørfoder til Brug gennem Sommerhalvaaret. Om den delvise Sommerstaldfodrings Fortrin kunne sikkert Alle let være enige som et ypperligt Middel til i uheldige Græsningsaar at værgе Besætningen mod en for Produktionen højst uheldig Afbrydelse af Ernæringens Rigelighed. Det er heller ikke mod denne, at Sommerstaldfodringsens Modstandere drage tilfelts. Disses Hoved-

indvending mod Overgangen til det her omhandlede Fodringsssystem er kun rettet mod den gennemførte Sommerstaldfodrings uheldige Indflydelse paa Avlsdyrenes Udvikling. Der er næppe heller Tvivl om, at den tilbage- trængte Udvikling af Lunger og Muskler, som gaaer i Ledtog med den gennemførte Sommerstaldfodring, vil kunne overføres til Afkommet i forøget Grad og drage skjæbnesvangre Følger efter sig. At Ungkvæget og Kvierne faa Lov til at græsse frit, og at Besætningen slippes ud 5 à 6 Uger om Efteraaret, hjælper naturligvis, men formaar dog næppe fuldt at raade Bod paa det her paa- pegede Onde, der allerede i flere Besætninger har sat sit Spor. Kunde man gennemføre den i flere Egne af Jyl- land almindelige Skik at dele Døgnet og det Foder, der tildeles Kreaturerne, ligelig mellem Græsmarken og Stalden, vilde man kun kunne anbefale en slig Fremgangsmaade, der ogsaa overalt, hvor den kan gennemføres, anvendes med fuld Tilfredshed. I større Besætninger vil denne Fremgangsmaade jo imidlertid være forbunden med betyde- lige Ulemper, og der er det altsaa Spørgsmaalet, om den gennemførte Sommerstaldfodring byder saa store Fordele, at man bør se bort fra dens Ulemper. Det maa erkjendes, at Somre som den sidstafvigte bidrage i høj Grad til at slaa Modstanden mod den gennemførte Staldfodring til Jorden og vinde Stemning for en mere udstrakt Benyt- telse af denne som et indlemmet Led i den almindelige Drift.

I samme Grad som Fremskridtene i Kreaturholdet stille Besætningerne mere og mere uafhængige af en Sommer- græsning, hvis Tilstrækkelighed staaer og falder med Aar- gangens Karakter, vil selvfølgelig Mejeriprodukternes Mængde i Sommerhalvaaret ikke variere saa stærkt som hidtil, men vedligeholde et nogenlunde ensartet Om- fang, selv om Produktionen i daarlige Aar maa kjøbes paa Bekostning af en større Kraftfoder- og Grøntfoder- anvendelse.

Tab. III. Sommerfodring og Mejeriudbytte

Mejeriernes Nr.	Koholdets Størrelse	Antal Græsdage	Produktion pr. Ko						Mælkeforbrug til 1 Pd.		Salgspris for 100 Pd.			
			Mælk Pd.	Smør Pd.	Ost Pd.	Svin Pd.	Skumm. Mælk anvendt til		Smør Pd.	Ost Pd.	Smør	Ost	Svin	Skummet Mælk
							Salg Pd.	Kalve og Husholdning						
1	107	150	1462	50.5	71.9	120.0	-	-	28.6	13.7	98.06	-	26.83	-
2	78	159	2529	84.8	79.6	125.0	22	345	28.3	14.0	99.00	20.39	27.90	3.25
3	71	165	1311	52.2	3.6	182.7	48	373	24.9	11.8	100.00	-	29.50	1.50
4	28	167	1822	59.2	29.5	134.8	56	-	29.8	11.8	90.70	25.00	31.52	-
5	35	155	2131	71.9	100.6	113.3	38	528	28.5	12.6	91.90	18.40	29.10	1.50
6	66	158	2216	68.9	76.8	75.1	77	483	31.3	15.6	105.00	22.00	-	2.00
7	59	167	2180	84.6	44.7	67.8	72	273	24.2	14.1	106.00	22.00	-	-
8	81	183	2685	91.1	80.1	-	26	847	26.8	14.7	100.74	15.00	27.00	1.30
9	44	151	1761	51.1	8.9	77.9	70	443	33.6	10.3	109.00	25.00	25.00	2.00
10	68	161	1925	62.5	77.2	98.5	68	351	29.9	12.9	99.00	23.20	28.10	3.00
11	105	152	1515	49.8	40.5	118.5	15	349	29.4	12.4	101.00	21.08	27.62	2.00
12	107	157	2459	84.8	109.4	87.3	110	351	28.2	14.2	110.00	28.00	28.00	3.00
13	175	167	2053	78.7	100.3	133.9	-	-	25.3	13.1	105.00	20.00	30.00	-
14	74	172	2768	80.1	109.5	53.4	35	327	33.8	13.6	100.90	25.30	26.30	2.00
15	33	173	1827	67.3	59.6	85.3	621	621	27.1	14.9	104.00	20.00	28.50	1.25
16	106	159	1957	69.7	85.5	129.0	171	463	27.1	13.4	95.62	19.50	28.70	1.25
17	28	166	3104	80.6	113.5	87.5	188	485	36.8	13.9	95.00	18.00	-	2.00
18	48	174	2528	91.7	71.1	201.5	30	407	27.2	14.0	110.30	18.00	-	1.75
19	26	157	1814	51.8	25.7	110.3	-	680	28.9	13.7	89.00	75.00	28.00	-
20	176	153	1861	68.4	49.5	130.3	-	178	25.8	14.6	98.79	20.00	-	-
21	88	164	2399	99.0	62.9	143.3	50	681	23.9	14.4	102.00	17.00	29.00	1.50
22	50	184	2789	87.3	84.9	98.8	15	582	30.8	-	98.50	18.00	31.30	2.00
23	175	156	1974	71.0	66.3	107.6	25	295	27.8	13.9	104.71	19.00	29.63	1.50
24	150	163	2201	83.5	103.5	112.4	65	584	25.7	13.2	106.00	22.50	28.00	2.00

i 1884 paa 24 Gaarde.

Foder pr. Ko				Mejerisystem	Anmærkning	Sommeren 1884	
Kraftfoder Pd.	Kløverhø Pd.	Enghø Pd.	Grasareal Td. Ld.			Mælkeudbytte pr. Ko Pd.	Mælkeforbrug til 1 Pd. Smør
-	-	-	0.6	Is og Bøtter	Kørerne fik fra $15/7-1/9$ en Givt grøn Kjær-Vikke- havre	-	-
51	-	-	0.7	Vand med delvis Kjærning af al Mælken	Delvis staldfodret fra $28/8-14/10$	2801	28.1
-	-	-	0.8	Is og Bøtter	Delvis staldfodret fra	1765	26.0
64	-	430	c. 1.5	Is og Vand	Delvis staldfodret fra $1/5-13/5$	1873	26.6
-	-	-	0.3	Bøtter		2198	28.5
-	-	-	0.6	Vand og Bøtter	Staldfodret fra $7/7-20/7$	1917	30.0
20	-	-	0.7	Lavals Centrifuge		1653	25.3
415	250	250	-	Centrifuge		2060	26.3
34	160	-	0.5	Vandmejeri	Staldfodret 6 Uger	2108	28.4
-	-	-	0.8	Vand med Sne		-	-
-	-	-	-	Is		1583	27.9
379	-	-	1.1	til $1/8$ Vand; senere Centrifuge	70 Stkr. staldfodret fra $16/5-1/8$	2263	27.8
-	-	-	0.9	Lavals Centrifuge		2733	28.0
164	-	-	0.7	Is og Bøtter	Staldfodret 6 Uger	2355	29.2
19	-	-	1.0	Burm. & W.s Centrifuge		1623	28.1
110	-	-	0.3	Burm. & W.s Centrifuge		2047	26.5
-	-	-	0.5	Is		1993	31.1
104	-	-	1.0	Centrifuge	Staldfodret fra $19/6-5/8$	2075	25.3
174	-	-	1.5	Bøtter	Lavet Sødmælksost paa Grund af Ismangel	-	-
130	-	330	0.6	Burm. & W.s Centrifuge	Staldfodret fra $29/6-20/7$	1895	26.1
-	-	-	0.7	Centrifuge		2332	25.5
146	60	-	0.9	Is og Bøtter		2644	29.4
18	-	-	1.3	Burm. & W.s Centrifuge		2158	27.5
327	133	-	0.9	Centrifuge	Staldfodret 24 Dage 68 Køer staldfodredes fra $16/6-10/8$	-	-

Sommerens Gjennemsnitsudbytte af de foran- nævnte 20 Mejerier var ifjor 2066 Pd. Mælk pr. Ko, iaar 2187 Pd., fordelte over en lidt længere Græsningsperiode end ifjor, hvorved Mælkeudbyttet altsaa ligesom for Vinterhalvaarets Vedkommende bliver temmelig ensartet. At disse Resultater af en Sammenligning mellem de 2 sidstafvigte Aars Mælkeudbytte nogenlunde træffer det rette Forhold, fremgaaer tydelig af Smørudførselslisterne.

Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør synes iaar noget større end Sommeren forud, nemlig henholdsvis 28,₈ og 27,₆ Pd. Mulig har Mælkens Fedtmængde været mindre som en Følge af den knappe Græsning, men Forholdet forklares iøvrigt let ad anden Vej, naar det erindres, at der ifjor Sommer raadedes over et rigeligt Afkølingsmateriale, medens det iaar kun undtagelsesvis var lykkedes at samle den fornødne Is- og Snemængde til at dække Mejeridriftens Behov. En Indsamling af Sne ydede paa sine Steder en meget værdifuld Støtte i saa Henseende. Et Blik paa Tallene over Mælkeforbruget i Tab. III vil bekræfte den oven udtalte Formodning om, at Mangel paa Afkølingsmateriale har forringet Smørudbyttet. Centrifugerne hævde nemlig paa en slaende Maade deres Overlegenhed over de ældre Mejerisystemer, der paa enkelte Gaarde maa debiteres et usædvanlig stort Mælkeforbrug.

I Tab. IV findes den sædvanlige Beregning over den Indtægt, som Svineholdet, Osten og den skummede Mælk have givet. Svineproduktionen synes ifølge Statistikken at være bleven dreven i det forløbne Aar med usædvanlig Kraft. Det kan derfor forundre lidt, at Mælkeudbyttet af denne Gren af Mejeridriften er lidt mindre end ifjor. Grunden hertil maa imidlertid søges, dels i det Mindreudbytte, som Osteproduktionen iaar har givet sammenlignet med det foregaaende Aar, og dels i den større Kraftfoderanvendelse, der iaar har fundet Sted til Svineholdet.

Tab. V indeholder Aarsopgjørelsen, der fremkommer ved en Sammendragning af Vinter- og Sommerhalvaarets Regnskaber. Hovedinteressen maa for denne Tabels

Tab. IV. Udbytte af skummet Mælk, Osteproduktion og Svinehold
1883—84.

Mejeriernes Nr.	Svineholdet.							Skummet Mælk pr. Ko		Osteproduktion pr. Ko		Udbytte pr. Ko af Svin. Ost og skmt. Mælk	
	Solgt Grise pr. Ko Kr.	Solgt og forbrugt Fedesvin pr. Ko (levende Vægt)			Kraftfoder til Svin pr. Ko		Ialt med Fradrag af Kraftfoderets Værdi	Ialt Kr.	Til Kalve og Husholdningsbrug Kr.*)	Pd. fra Pressen	Kr.**)	Ialt Kr.	Med Fradrag af Svinenes Kraftfoder Kr.
		Forbrug Pd.	Salg Pd.	Kr.	Pd.	Kr.							
1	3.05	9.7	230.3	64.39	600	36.00	32.04	-	5.07	151.0	c.30.38	103.49	67.49
2	2.07	33.8	216.3	69.75	810	48.60	24.12	1.23	8.52	124.6	22.02	104.49	55.50
3	-	43.5	321.9	107.79	941	56.46	51.33	1.64	13.17	18.6	c. 3.72	126.32	69.56
4	-	28.6	241.0	84.98	608	36.48	48.50	1.88	-	42.1	10.16	97.02	60.54
5	6.20	59.7	167.0	63.20	923	55.38	14.02	1.32	22.20	177.7	26.80	119.72	64.34
6	7.20	27.7	122.5	45.56	457	27.42	25.07	2.14	17.41	108.6	19.59	92.53	65.11
		sl. V.											
7	6.94	19.8	115.9	48.85	420	25.20	30.59	3.33	8.87	105.0	18.94	86.93	61.75
8	6.42	-	-	46.40	604	36.24	16.58	0.68	27.62	160.2	18.26	99.38	63.14
9	9.78	26.1	157.0	45.78	422	25.32	30.24	3.22	19.89	50.8	10.41	89.08	63.76
10	4.54	15.4	181.7	55.39	824	49.44	10.49	4.53	13.94	157.1	30.01	108.41	58.97
11	2.87	17.4	219.3	63.46	682	40.92	27.41	0.66	14.86	109.2	18.85	102.73	61.81
12	0.37	22.6	104.7	35.04	626	37.56	2.15	9.16	11.23	204.7	45.82	101.62	64.06
13	-	27.2	238.9	79.30	620	37.20	42.30	-	-	246.9	40.49	120.29	83.09
14	0.07	24.5	82.3	28.09	397	23.82	4.34	0.96	18.90	148.9	30.89	78.91	55.09
15	-	26.2	134.9	44.02	218	13.08	30.94	10.32	31.11	105.8	18.03	104.38	91.30
16	-	20.8	237.2	74.05	682	40.92	33.13	3.59	20.80	142.0	23.08	122.42	81.50
17	-	10.5	164.4	46.35	516	30.96	15.93	6.84	17.70	203.6	36.33	107.52	76.56
18	0.67	27.4	375.5	109.59	993	59.58	50.68	1.75	13.54	90.2	13.31	138.86	79.28
19	-	61.7	160.0	62.08	347	20.82	41.26	-	32.67	57.0	26.45	121.20	100.38
20	-	14.6	246.0	80.47	1061	63.66	16.81	-	23.86	124.1	20.35	124.68	61.02
21	-	16.8	225.0	67.87	642	38.52	29.35	1.40	21.15	134.0	18.68	109.10	70.58
22	11.40	25.2	172.4	61.86	827	41.36	31.90	0.70	20.37	115.0	17.04	111.97	70.31
23	5.20	10.5	204.7	59.18	703	42.18	22.20	0.69	9.57	89.2	13.01	87.65	45.47
24	1.82	22.1	202.7	62.04	657	39.42	25.40	2.22	20.74	207.5	39.13	126.91	87.49

*) Den skummede Mælk beregnet til 1½ Øre pr. Pd.

**) Hvor den opgivne Salgspris ej er opgivet at gjælde for frisk Ost, er Ostens Svind som sædvanlig beregnet til 18 pCt.

Tab. V. Mejeriernes

Mejeriernes Nr.	Køholdets Størrelse	Antal Dage	Opfodret til Køer og Svin, alt reduceret til Pd. Kraftfoder						Produceret pr. Ko						
			Køerne				Svinene		Mælk Pd.	Smør Pd.	Ost Pd.	Skumm Mælk anvendt Pd. til		Svin Pd.	
			Kraftfoder Pd.	Hø, Roer etc. Pd.	Ialt Pd.	Værdi Kr. Ø.	Kraftfoder Pd.	Værdi Kr. Ø.				Salg	Kalve og Husholdning		
1	107	371	1193	607	1800	108. ₀₀	600	36. ₀₀	144. ₀₀	4037	135. ₀₉	151. ₀₉	6	338	240. ₀₀
2	79	369	1337	1241	2578	154. ₆₈	810	48. ₆₀	203. ₂₈	4497	147. ₄	124. ₆	38	568	250. ₀₀
3	71	369	1820	305	2125	127. ₅₀	941	56. ₄₆	183. ₀₆	3862	146. ₈	18. ₆	109	878	365. ₄
4	28	367	871	774	1645	98. ₇₀	608	36. ₄₈	135. ₁₈	4119	133. ₁	42. ₁	94	-	269. ₆
5	35. ₅	369	1340	728	2068	124. ₀₈	923	55. ₃₈	179. ₁₆	4719	163. ₆	177. ₇	88	1480	226. ₇
6	66	362	1001	858	1859	111. ₅₄	457	27. ₄₂	138. ₀₆	4198	132. ₀	108. ₆	107	1161	150. ₂
7	60. ₅	367	1059	1353	2412	144. ₇₂	420	25. ₂₀	169. ₀₂	4737	175. ₀	105. ₀	111	591	135. ₇
8	81	366	1705	1174	2879	172. ₇₄	604	36. ₂₄	208. ₀₈	5555	188. ₄	160. ₂	52	1694	-
9	45	366	1062	1198	2260	135. ₆₀	422	25. ₃₂	160. ₀₂	5602	157. ₈	50. ₈	161	1326	183. ₁
10	69. ₅	364	1269	744	2013	120. ₇₈	824	49. ₄₄	170. ₂₂	4059	125. ₃	157. ₁	151	929	197. ₁
11	109	363	975	935	1910	114. ₆₀	682	40. ₀₂	155. ₅₂	4111	126. ₀	109. ₂	33	991	237. ₀
12	112. ₅	368	1245	2617	3862	231. ₇₂	626	37. ₅₆	269. ₂₈	4815	158. ₂	204. ₇	282	749	127. ₃
13	182	364	1458	1559	3017	181. ₀₂	620	37. ₂₀	218. ₂₂	4246	145. ₇	246. ₉	-	-	266. ₁
14	75	374	1029	1041	2070	124. ₂₀	397	23. ₈₂	148. ₀₂	5069	142. ₇	148. ₀	48	1260	106. ₈
15	34	363	1243	837	2080	124. ₆₀	218	13. ₀₈	137. ₆₈	4742	146. ₀	105. ₈	749	2074	161. ₁
16	106	351	1209	809	2018	121. ₀₈	682	40. ₀₂	162. ₀₀	4294	152. ₃	142. ₀	287	1387	258. ₀
17	28. ₅	365	646	1678	2324	139. ₄₄	516	30. ₀₆	170. ₄₀	5771	164. ₇	203. ₅	342	1180	174. ₃
18	49	364	1321	1280	2601	156. ₀₆	993	59. ₅₃	215. ₆₄	5335	196. ₀	90. ₂	99	903	402. ₉
19	25	359	1681	1219	2900	174. ₀₀	347	20. ₈₂	194. ₈₂	5289	172. ₈	57. ₀	-	2178	221. ₇
20	178. ₅	366	1081	1772	2853	171. ₁₈	1061	63. ₆₆	234. ₈₄	5709	200. ₀	124. ₁	-	1591	260. ₆
21	91. ₅	365	1289	591	1880	112. ₈₀	642	38. ₅₂	151. ₃₂	4876	190. ₀	134. ₀	93	1410	241. ₈
22	50	366	1438	1499	2937	176. ₂₂	827	41. ₃₆	217. ₅₈	5279	175. ₄	115. ₀	35	1358	197. ₆
23	175	354	1174	439	1613	96. ₇₈	703	42. ₁₈	138. ₀₆	3528	125. ₄	89. ₂	46	638	215. ₂
24	158. ₅	368	1474	1616	3090	185. ₄₀	657	39. ₄₂	224. ₈₅	4837	178. ₄	207. ₅	111	1383	224. ₈

Kørsregnskab.

Produktionens Værdi pr Ko				Produktionsværdien med Fra- drag af Foderets Værdi	Kvægrace	Mejerisystem	Tillagt og fedet Antal Kalve
Smør Kr. Ø.	Sød Mælk ej anvendt til Smørproduktion å 5 Ø. Pd.	Svin, Ost og skummet Mælk Kr. Ø.	Ialt Værdi Kr. Ø.				
44.91	2.25	103.49	250.65	106.65	Jydsk	Is og Bøtter	16
57.19	16.25	104.49	277.93	74.65	Nordslesvigsk	Vandmejeri med delvis Kjæring af Mælk	17
30.42	2.00	126.82	288.84	104.88	Nordslesvigsk	Is og Bøtter	7
36.04	7.90	97.02	241.56	106.38	Halvblods Korthorn	Is	13
39.32	8.90	119.72	298.14	118.68	Angler og Fyenssk	Bøtter	14
52.35	8.75	92.63	253.63	114.67	Fyenssk og Jydsk	Bøtter og Vand	12
48.88	10.25	86.93	296.06	126.14	Fyenssk og Angler	Bøtter i Vinterhalvaaret, derefter Lavals Centrifuge	20
55.19	19.00	98.38	323.57	114.59	Angler	Burm. & W.s Centrifuge	-
79.36	29.10	89.08	297.54	136.62	Angler	Vandmejeri	13
36.61	7.30	108.41	252.32	82.10	Jydsk	Vand med Sne	11
59.74	7.85	102.73	250.32	94.80	Jydsk	Bøtter og Is	30
79.38	7.80	101.32	288.80	19.52	Angler, Jyder og Hollændere	Is til 1/8; senere Centrifuge	30
59.69	14.90	120.29	294.88	76.06	—	Lavals Centrifuge	39
53.62	10.65	78.91	243.18	95.16	Fyenssk	Is og Bøtter	27
59.78	14.95	104.38	279.11	141.23	Korthorn og Jydsk	Ismejeri og Centrifuge	24
58.45	-	122.42	290.87	128.87	Jydsk	Burm. & W.s Centrifuge	37
67.40	25.30	107.52	300.22	129.82	Hollandsk	Is	15
32.96	2.90	138.86	374.72	159.08	Fyenssk	Burm. & W.s Centrifuge	8
79.44	35.40	121.20	336.04	141.22	Ayrshire	Bøtter	26
23.39	10.35	124.06	358.42	123.58	Nordslesvigsk	Burm. & W.s Centrifuge	113
99.84	3.80	109.10	322.74	171.42	Jydsk	Burm. & W.s Centrifuge	28
85.81	15.75	111.07	313.58	95.05	Fyenssk	Bøtter og Is	17
39.92	9.25	87.05	236.92	97.96	Fyenssk og Angler	Burm. & W.s Centrifuge	39
04.76	6.25	126.91	337.92	113.07	Angler	Lavals Centrifuge	53

Vedkommende særlig være knyttet til de Talrækker, der angive den samlede Værdi af det til Køer og Svin anvendte Foder, Aarets samlede Mælkemængde, samt Mejeriernes Brutto- og Nettoudbytte. Sammenligningen mellem de 2 sidste Aar giver det Resultat, at Gjennemsnitsværdien af det iaar anvendte Foder er noget mindre end Aaret forud, henholdsvis 177 Kr. 57 Ø. og 187 Kr. 82 Ø. pr. Ko. Mælkeudbyttet stiller sig som tidligere omtalt temmelig ens: iaar 4744 Pd. mod 4697 ifjor. De lavere Priser paa saagodtsom alle Mejeriprodukter have foranlediget, at Bruttoindtægten iaar kun naaer et Gjennemsnit af 289 Kr. 42 Ø. mod 304 Kr. 11 Ø. ifjor, hvilken Forskjel imidlertid formindskes ved sidste Aars Mindreudgift til Foder, saaledes at Nettoudbyttet iaar gjennemsnitlig er 111 Kr. 80 Ø. mod 116 Kr. 29 Ø. ifjor.

Et Blik paa Tabellen vil vise, hvilken overordentlig Forskjel der finder Sted mellem de her fremdragne Mejeriers Nettoudbytte, der svinger mellem 19 Kr. 52 Ø. og 171 Kr. 42 Ø. Disse Yderligheder repræsenteres af Mejerierne Nr. 12 og 21, der i flere Henseender frembyde Interesse. Nævnte Besætningers Kælvningstid er, saavidt Vinterfodrings Tabellen kan oplyse dette, temmelig ens. Det anvendte Kraftfoder til Køer og Svin er ogsaa meget nær overensstemmende, bortset fra at Nr. 12 har anvendt en Del af sit Kraftfodertilskud i Sommerhalvaaret. Endvidere ere Mælkemængden og Indtægten af Svinehold, Osteproduktion samt skummet Mælk kun meget lidt forskellige paa disse 2 Gaarde. Hermed ophører imidlertid Ligheden, idet Nr. 21 har produceret for ca. 30 Kr. mere Smør pr. Ko end Nr. 12, hvis Mindreudbytte endvidere hovedsagelig kommer frem ved, at der til Vinterfoderet er anvendt et meget stort Hø- og Roekvantum, som i Sammenligning med Nr. 21 ikke har fremkaldt nogen tilsvarende Forøgelse af Mælkeudbyttet. Naar det imidlertid erindres, at det omtalte store Hø- og Roefoder ikke har foranlediget noget direkte Penge-Udlæg, bliver Modsætningen mellem de 2

Tab VI. Opgjørelse af den Værdi, hvortil 1 Pd. Mælk er udbragt.

Mejeriernes Nr.	Produktionens Værdi pr. Ko				Pd. Mælk pr. Ko	1 Pd. Mælk udbragt i Øre		
	Smørudbytte Kr. Ø.	Svin, Ost og skummet Mælk med Fradrag af Svinenes Kraftfoder	Værdi af sød Mælk ej anvendt til Smørproduktion à 5 Øre	Ialt Kr. Ø.		1884	1883	1882
1	144. ⁰¹	67. ⁴⁰	2. ²⁵	214. ⁶⁵	4037	5. ³²	-	-
2	157. ¹⁹	55. ⁸⁹	16. ²⁵	229. ³³	4497	5. ¹⁰	5. ⁷²	5. ¹⁰
3	160. ⁵²	69. ⁸⁶	2. ⁰⁰	232. ³⁸	3862	6. ⁰²	6. ⁰⁷	6. ³⁷
4	136. ⁶⁴	60. ⁵⁴	7. ⁹⁰	205. ⁰⁸	4119	4. ⁰⁸	4. ⁷⁹	4. ⁷⁹
5	169. ⁵²	64. ³⁴	8. ⁹⁰	242. ⁷⁶	4719	5. ¹⁴	5. ³⁹	5. ⁴¹
6	152. ³⁵	65. ¹¹	8. ⁷⁵	226. ²¹	4198	5. ³⁹	6. ³⁷	5. ⁶¹
7	198. ⁸⁸	61. ⁷³	10. ²⁵	270. ⁸⁶	4737	5. ⁷²	6. ⁵⁰	6. ⁵⁵
8	205. ¹⁹	63. ¹⁴	19. ⁰⁰	287. ³³	5555	5. ¹⁸	5. ⁷⁵	5. ⁴⁸
9	179. ³⁶	63. ⁷⁶	29. ¹⁰	272. ²²	5602	4. ⁸⁶	5. ⁰⁷	5. ⁷²
10	136. ⁶¹	58. ⁹⁷	7. ³⁰	202. ⁸⁸	4059	5. ⁰⁰	5. ⁶⁷	5. ⁵⁴
11	139. ⁷⁴	61. ⁸¹	7. ⁸⁵	209. ⁴⁰	4111	5. ⁰⁹	5. ⁴⁰	5. ⁷⁰
12	179. ³⁵	64. ⁰⁶	7. ⁸⁰	251. ²⁴	4815	5. ²²	5. ⁷⁶	6. ⁵¹
13	159. ⁶⁹	83. ⁰⁹	14. ⁰⁰	257. ⁶⁸	4246	6. ⁰⁷	-	-
14	153. ⁶²	55. ⁰⁹	10. ⁶⁵	219. ³⁶	5069	4. ³³	6. ⁶⁸	-
15	159. ⁷⁸	91. ³⁰	14. ⁹⁵	266. ⁰³	4742	5. ⁶¹	5. ³²	5. ⁵⁶
16	168. ⁴⁶	81. ⁵⁰	-	249. ⁹⁵	4294	5. ⁸²	6. ¹¹	5. ⁷⁶
17	167. ⁴⁰	76. ⁵⁶	25. ⁵⁰	269. ²⁶	5771	4. ⁶⁷	4. ⁹⁸	4. ⁹³
18	232. ⁹⁶	79. ²⁸	2. ⁹⁰	315. ¹⁴	5335	5. ⁹¹	6. ⁴⁹	6. ³⁰
19	179. ⁴⁴	100. ³⁸	35. ⁴⁰	315. ²²	5289	5. ⁹⁶	-	-
20	223. ³⁹	61. ⁰²	10. ³⁵	294. ⁷⁶	5709	5. ¹⁶	5. ⁵⁰	5. ⁰³
21	209. ⁸⁴	70. ⁵⁸	3. ⁸⁰	284. ²²	4876	5. ⁸²	5. ⁹⁴	6. ¹⁷
22	185. ⁸¹	70. ⁶¹	15. ⁷⁵	272. ¹⁷	5279	5. ¹⁶	5. ¹³	5. ⁵⁸
23	139. ⁹²	45. ⁴⁷	9. ³⁵	194. ⁷⁴	3528	5. ⁵²	5. ⁷⁷	5. ⁵⁵
24	204. ⁷⁶	87. ⁴⁹	6. ²⁵	298. ⁶⁰	4837	6. ¹⁷	-	-

Mejeriers Aarsudbytte betydelig mindre grell, end Tallene over Nettoudbyttet her synes at angive.

I Tab. VI findes den sædvanlige Opgjørelse over den Værdi, hvortil 1 Pd. Mælk er udbragt i de forskellige Mejerier. Medens Tab. II viser, at Mælkens Produktionspris er i høj Grad forskjellig for de enkelte Mejerier, er dette i mindre Grad Tilfældet for Tallene, der angive Mælkens Værdi. Denne er iaar udbragt til gennemsnitlig $\frac{1}{3}$ Øre mindre pr. Pd. end i de 2 foregaaende Aar, hvor den udbragte Værdi for begge Aar var 5.₆₇ Ø., medens det tilsvarende Tal iaar er 5.₃₄ Ø. Naar der tidligere er anført, at Mælken gennemsnitlig har kostet 5.₃₁ Øre pr. Pd. at producere, synes Omsætningen uægtelig ved første Øjekast at foregaa med betænkelig lille Avance. Det skal ogsaa villig indrømmes, at der er Plads for en betydelig Forbedring i Forholdet mellem Mælkens Produktionspris og den Værdi, hvortil den udbringes; adskillige af de her anførte Mejerier vise paa en smuk Maade Vejen hertil. Det maa dog imidlertid vel erindres, at Produktionsprisen kun gjælder Vinterhalvaaret, medens Mælkeværdien er udregnet efter Aarsregnskabets Indtægtsposter; opgjort for Vinterhalvaaret alene vilde Mælkeværdien sikkert blive større paa Grund af de højere Priser paa Mejeriprodukterne.

Ved Siden af Værdien af den søde Mælk vilde det have sin Interesse at opgjøre den Værdi, hvortil 1 Pd. skummet Mælk er udbragt. Det er imidlertid meget vanskeligt af det foreliggende Materiale at komme til et paalideligt Resultat herover. Værdien af den opfodrede Mælk lader sig nemlig ikke med blot tilnærmelsesvis Nøjagtighed beregne, og det er altsaa kun den til Ostelavning anvendte skummede Mælk, der kan lægges til Grund for en saadan Opgjørelse. Da Indtægten af Ostefabrikationen imidlertid ogsaa maa blive mindre nøjagtig paa Grund af det kalkulatoriske Svind — 18 pCt. —, og der endvidere kun er anvendt en forholdsvis ringe Del af Mælken til Ostelavning, vil en slig Beregning næppe give noget syn-

derlig paalideligt Billede af Skummetmælkens Værdi i de forskellige Mejerier efter Anvendelse af forskellige Systemer.

Et af de Mejerier, hvorfra Regnskab foreligger, har, ligesom i tidligere Aar, indsendt en fuldstændig Opgjørelse over de forskellige Produktionsgrenes Bidrag til Mejeridriftens Udbytte. Da det utvivlsomt vil have sin Interesse at se disse Data sammenholdte med de tilsvarende for de foregaaende Aar, hidsættes de her.

	Is	Centrifuge	
	1882	1883	1884
Smørværdi i 1 Pd. sød Mælk.....	3,84 Ø.	4,199 Ø.	4,058 Ø.
Skummet Mælks Værdi i dito dito ...	1,60 -	1,29 -	1,046 -
Kjærnemælks Værdi i - - ...	0,15 -	0,254 -	0,184 -
1 Pd. sød Mælk udbragt til.....	5,59 Ø.	5,743 Ø.	5,288 Ø.
Smørprisen var i de 3 Aar.....	1,17 Kr.	1,127 Kr.	1,126 Kr.
Beregnet til 1,17 Kr. vilde Mælken have udbragt mere.....		0,154 -	0,158 -
Sammenligningen bliver da.....	5,59 Ø.	5,897 Ø.	5,446 Ø.

Vi skulle dernæst gaa over til en Undersøgelse af de vægtige Oplysninger, som Statistikken meddeler om det afsluttede Driftaars Karakter.

Der har i det Foregaaende flere Gange været henvist til at Smørudførselslisterne aflægge et Vidnesbyrd om, at Smørproduktionen iaar har naaet et Omfang, der ikke alene maa kaldes godt i Betragtning af de mindre gunstige Forhold, hvorunder Mejerierne mange Steder virkede, men som ogsaa absolut taget maa kaldes tilfredsstillende, idet det næsten stiller sidstnævnte Aars Smørudførsel i Højde med det forudgaaende Aars, der i saa Henseende maatte siges at indtage en gunstig Særstilling blandt sine nærmeste Forgængere. Dette Resultat giver Haab om, at den stærke Opgang i Smørudførselen, der fandt Sted ifjor og nu altsaa har holdt sig gjennem sidstafvigte Aar, ikke er af en forbigaaende Natur eller fremkaldt ved særlig gunstige Forhold, men berettiger Tilliden til, at denne maa kunne fortsættes og udvikles yderligere for hvert Aar, der

gaaer. Det fejler næppe, at Fællesmejerierne — i sidste Instants vel altsaa Centrifugerne — have en væsentlig Andel i denne glædelige Fremgang ved ikke blot at samle, men ogsaa at hæve Kvaliteten af de Produktioner, der tidligere gik tabt for Hovedmarkedet. Den Dom, der af Rømler Svendsen & Ko. er udtalt over det danske Fællesmejerismør i Aars-oversigten over Smørmarkedet i Newcastle, er meget tilfredsstillende, idet den gaaer ud paa, at dette som Regel vinder Anerkjendelse som gode og fine, om end ikke fineste Varer. Samtidig henledes Opmærksomheden paa, at »denne Vare synes særlig skikket for det nordengelske Marked, mindre for Midtenglands yderst kræsne Kjøbere«.

Tab. VII. Smørudførselen i de enkelte Kvartaler.

	Oktober Tdr.	Januar Tdr.	April Tdr.	Juli Tdr.	Ialt Tdr.
1873—74	20,600	16,800	43,100	49,400	129,900
1874—75	22,600	18,600	44,700	41,200	127,100
1875—76	15,800	15,000	45,500	59,200	135,500
1876—77	23,000	16,900	34,600	45,000	119,500
1877—78	17,900	11,000	20,900	35,300	85,100
1878—79	14,600	18,200	20,400	27,200	80,400
1879—80	18,400	23,200	19,400	24,000	85,000
1880—81	18,900	22,500	25,200	20,500	87,100
1881—82	13,200	19,700	22,700	31,700	87,300
1882—83	23,100	30,000	35,700	30,200	119,000
1883—84	25,000	27,300	32,100	31,700	116,100

Brutto
Udførsel*)

Netto
Udførsel

Den procentvise Fordeling af Smørudførselen i de enkelte Kvartaler sees af omstaaende Tabel, der ret tydelig viser de senere Aars Bevægelse henimod en stærkere Vinterproduktion.

Smørmarkedets Karakter i det forløbne Aar frembyder megen Lighed med dets nærmeste Forgænger,

*) Nettoudførselen var 1873—74 117,800 Tdr.
 1874—75 110,900 —
 1875—76 111,700 —
 1876—77 91,200 —

Procentvis af Aarets samlede Udbytte.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal
1874—75	18	15	35	32
1875—76	12	11	33	44
1876—77	19	14	29	38
1877—78	21	13	25	41
1878—79	18	23	25	34
1879—80	22	27	23	28
1880—81	22	26	29	23
1881—82	15	23	26	36
1882—83	19	25	30	26
1883—84	22	23	28	27

hvis forholdsvis lave Gjennemsnitspris dog knapt naaedes. Priserne i Vinterhalvaaret vare temmelig nær ens, men i sidstafvigte Marts foranledigede det yderst flaua Marked en stærk Nedgang i Prisen, der herefter holdt sig meget lavt indtil August Maanedes Udgang, da Markedet hurtig bedredes ved den rigelige Efterspørgsel i Eftersommeren. Der har i tidligere Beretninger været udtalt en Formodning om, at de simplere Smørkvaliteter tidligere eller senere maatte komme til at ligge under i Konkurrencen med den overhaandtagende Kunstsmørproduktion, der nødvendig maa fortrænge hine af Markedet. Den forannævnte Aarsberetning over Smørmarkedet i Newcastle godtgjør, at dette Tidspunkt allerede er naaet. Følgende Udtalelser i nævnte Aarsoversigt ere i saa Henseende betegnende. »De lavere Grader Smør — tidligere solgte under Benævnelsen Bøndermør — ere saa at sige forsvundne fra vort Marked, og ligeledes er det nu aldeles ugjærligt at realisere til saadanne Priser, som noteredes for 8 à 10 Aar siden for prima danske Varer, af den Grund, at Værdien af disse Varer jo aldeles holdes i Skak og modereres af de fineste Sorter Kunstsmør. Med andre Ord, Kunstsmørret er blevet den Faktor, langt mere end Tilførselen af andre Landes Smør, der regulerer det danske Marked«. Dernæst fremhæver omhandlede Beretning, hvorledes det danske

Smørs gode Ry som ægte ublandet Vare tildeler dette en hel-
dig Særstilling i Konkurrancen med Kunstsmørret, medens
andre Landes Smørproduktion allerede er fuldstændig for-
trængt af Kunstproduktet. I Oversigten hævdes endvidere,
at den dansk-svenske Smørforretning sikkert ogsaa i Læng-
den vil kunne udholde Konkurrancen under Forudsætning
af, at der ikke i noget af disse Lande skulde gjøres Forsøg
paa Forfalskninger, hvilket vilde kunne drage skjæbnesvangre
og uberegnelige Følger efter sig for hele den danske Smør-
afsætning. En Advarsel af denne Art fortjener at frem-
hæves og er af en saa alvorlig Natur, at det næppe gaar
an at slaa sig til Ro med Haabet om, at den her paa-
pegede Kalamitet ikke skal indtræffe. Skarp Kontrol i
Forbindelse med betryggende Lovforanstaltninger byde
utvivlsomt den eneste Garanti mod Forfalskninger af en
saa farlig Natur.

Gjennemsnitsprisen for fineste Smør.

	1876-77.	1877-78.	1878-79.	1879-80.	1880-81.	1881-82.	1882-83.	1883-84.*)
Novbr.	138.4	126.5	127.0	117.2	138.0	135.0	124.0	124.8
Decbr.	137.5	130.0	119.0	122.8	132.0	134.5	125.5	124.0
Januar	134.4	129.0	113.2	122.4	130.5	135.0	121.5	120.0
Febr.	130.2	130.5	117.2	125.9	128.0	133.0	124.5	123.5
Marts	133.5	133.0	112.4	129.0	118.5	130.4	120.8	113.0
April	108.7	105.0	99.6	119.6	114.0	121.0	103.0	106.0
Maj	100.8	106.0	93.8	100.0	106.0	96.0	101.0	94.4
Juni	112.0	102.0	81.4	98.6	101.0	98.4	97.2	90.0
Juli	118.0	93.6	83.0	102.4	110.7	101.5	101.0	91.6
August	120.0	110.5	80.0	108.8	115.5	102.5	104.0	102.5
Septbr.	120.0	116.0	92.8	117.0	119.3	112.0	106.4	113.0
Oktbr.	120.0	123.6	106.0	128.0	119.0	117.5	119.0	124.8

Som sædvanlig fremgaar det af Ind- og Udførsels-
listerne, at Osteproduktionen stadig er vor Mejeri-
drifts Stedbarn og kun i uforholdsmæssig ringe Grad bi-
drager til dennes Aarsudbytte. Med det forhaanden værende

*) For de 4 sidste Aars Vedkommende Grosserersocietetets Topnotering for
1ste Klasses Smør.

Marked for den Ostekvalitet, der gennemgaaende fremstilles, kan man ikke undre sig over, at Smørproduktionen tilegner sig Hovedinteressen og ved Centrifugens Hjælp udvikles til det Yderste paa Ostelavningens Bekostning. Udnyttelsen af den skummede Mælk er som en Følge heraf Mejeriernes svage Punkt. Særlig gjælder dette for Fællesmejerierne, hvor man ofte er glad ved at kunne afhænde den til Mælkeleverandøren selv for en uforholdsmæssig lav Pris. Under disse Forhold er det naturligt, at man med Interesse og Forventning følger de Forsøg og Undersøgelser, der ledes fra det nye Forsøgslaboratorium og gaa ud paa at søge Klarhed over de forskellige Faktorer, der bibringe Osten dens Egenskaber, for derved at bane Vejen for Produktionen af en Ost med forbedret Kvalitet. Fremstillingen af Ost ved Tilsætning af billige Fedtstoffer til Mælken synes ikke at have vundet saa stort Terrain, som man efter den forholdsvis lovende Begyndelse kunde være fristet til at antage. Man mærker i hvert Fald kun meget lidt til, at denne Industri skulde have taget noget betydningsfuldt Opsving i det forløbne Aar.

1878—79	indførtes	1,138,000 Pd.	og udførtes	46,000 Pd.	Ost
1879—80	—	1,205,000 —	—	528,000 —	—
1880—81	—	1,246,000 —	—	65,000 —	—
1881—82	—	1,357,000 —	—	84,000 —	—
1882—83	—	1,433,000 —	—	133,000 —	—
1883—84	—	1,577,000 —	—	231,000 —	—

Osteudførselen i Kvartalerne

	Oktober	Januar	April	Juli	Ialt
	Kvartal	Kvartal	Kvartal	Kvartal	Pd.
1878—79	21,400	5,400	11,700	7,400	45,900
1879—80	15,500	437,700	57,900	16,700	527,800
1880—81	35,300	3,100	7,800	18,600	64,800
1881—82	27,800	17,000	14,500	25,100	84,400
1882—83	50,100	35,800	32,300	14,800	133,000
1883—84	39,800	113,600	62,100	15,300	230,800

Den sædvanlige jævne Stigning af Osteindførselen har, som ovenstaaende Tabel udviser, ogsaa fundet Sted iaar. Ud-

førselen er ogsaa forøget, men spiller dog kun en forsvindende ringe Rolle for Mejeridriften i sin Helhed. Selv sammenlignet med Osteindførselen vejer den kun lidet, da den indførte Ost maa forudsættes at være en betydelig værdifuldere Vare end den udførte.

Medens en Betragtning af vor Mejeridrifts Forhold til Osteomsætningen som sædvanlig fremkalder Følelsen af, at her er en vid Mark for Reformer, giver en Undersøgelse af Aarets Svineproduktion kun Anledning til Tilfredshed hvad Mængdeproduktionen angaaer. Aaret 1882 bragte en betydelig Stigning i den almindelige Flæskeudførsel, hvilken Stigning fortsattes igjennem 1883 og med iaar har antaget et ligefrem storartet Omfang.

Netto Udførsel af levende Svin		Netto Udførsel af Flæsk.
1879—80	232,000 Stkr.	4,965,000 Pd.
1880—81	229,000 —	3,937,000 —
1881—82	248,400 —	9,254,000 —
1882—83	312,300 —	11,979,000 —
1883—84	310,000 —	25,907,000 —

Det usædvanlig høje Tal, der angiver Nettoexporten af Flæsk, er selvfølgelig hovedsagelig fremkommet ved en forøget Udførsel, men en Mindreindførsel af 4,775,000 Pd. er dog ogsaa i saa Henseende en betydningsfuld medvirkende Faktor. Iøvrigt er det jo let forklarligt, at Udførselen af Flæsk maa stige, efterhaanden som Svineslagteriernes Antal forøges, og som bekjendt have disse jo formeret sig stærkt i de allersidste Aar. Derimod kunde man være berettiget til at vente, at Udførselen af Flæsk havde fundet Sted paa Bekostning af Antallet af udførte levende Svin, hvilket dog ingenlunde viser sig at være Tilfældet. Nævnte stærkt forøgede Udførsel synes derfor at tyde paa, at der har fundet en virkelig Fremgang Sted i Svineproduktionen. Har man saaledes al Anledning til at være tilfreds med den udførte Mængde, kan det Samme ingenlunde siges om Svinepriserne, der for sidste Aar vare usædvanlig lave. Skjøndt de her modtagne Beretningers Opgivelser

over de naaede Svinepriser selvfølgelig ikke kunne gjælde som nogen almenyldig Rettesnor for Aarsmarkedets Natur, ville disse dog ventelig med Berettigelse kunne lægges til Grund for en Sammenligning mellem de 2 sidste Aars Konjunkturer; Forholdet bliver da dette, at medens Gjennemsnitsprisen for Svinene ifjor var 31 Kr. 87 Ø. pr. 100 Pd. lev. Vægt, er den iaar dalet til 27 Kr. 51 Ø.; altsaa en meget betydelig Nedgang.

Gaa vi dernæst over til Omtalen af Forbruget af Oliekager og Klid, vil det vise sig, at Indførselslisterne her have antaget et fra det Sædvanlige meget afvigende Udseende. Mængden af indførte Oliekager er langt højere end i noget af de foregaaende Aar, men Forøgelsen er dog kun forholdsvis ringe ved Siden af den Tilvæxt, der har fundet Sted i Klidindførselen.

Netto Indførsel af:

	Oliekager	Klid	Ialt
1878—79	12,500,000 Pd.	11,300,000 Pd.	23,800,000 Pd.
1879—80	31,170,000 —	28,100,000 —	59,270,000 —
1880—81	43,190,000 —	77,850,000 —	121,040,000 —
1881—82	44,150,000 —	77,920,000 —	122,070,000 —
1882—83	39,120,000 —	66,510,000 —	105,630,000 —
1883—84	61,070,000 —	130,750,000 —	191,820,000 —

Indførselslisterne tyde nemlig paa, at der iaar er opfodret 86 Millioner Pd. Oliekager og Klid mere end ifjor, og endvidere maa i denne Forbindelse nævnes, at der iaar er udført 128 Millioner Pd. Kornvarer mindre end ifjor. Dette er Talstørrelser, der nødvendig maa hilses med blandede Følelser. Paa den ene Side maa man fra et national-økonomisk Standpunkt blive lidt betænkelig ved at se Omsetningen gjøre et saa betydeligt Fremskridt i negativ Retning. Skulde virkelig de her nævnte Talstørrelser være ensbetydende med en Forøgelse af det til Foder anvendte Kvantum, vilde denne Forøgelse være saa stor, at den paa det nærmeste vilde kræve en Merproduktion af 50,000 Tdr. Smør for at være dækket. Imidlertid maa det vel erindres,

at Høsten 1883 var betydelig ringere end i det foregaaende Aar, hvilket naturligvis for en Del forklarer Forholdet. Paa den anden Side kan man kun med Glæde hilse ethvert Tegn paa, at en Fremgang finder Sted i Besætningernes Vinterernæring, og der er vel næppe Tvivl om, at der i saa Henseende er virkelig Fremgang. Ogsaa i denne Forbindelse fortjene Fællesmejerierne at nævnes, idet de bidrage i høj Grad til at aabne Blikket for Mælkens Værdi og hermed ogsaa for de uomtvistelige Fordele, som den rigelige Fodring kan bringe. Det er derfor muligt, at Lyssiden ved de her nævnte abnorme Tal for Kraftfoderforbruget i Realiteten bliver den overvejende. Det maa endnu fremhæves, at Hjemmeproduktionen af Oliekager synes at være dreven i sædvanlig Udstrækning, idet Indførselen af Oliefrø ligesom ifjor naaer et Omfang af 150,000 Tdr.

En stor Del af den skummede Mælk har iaar ligesom i de nærmest forudgaaende Aar fundet Anvendelse til Kalveopdræt og Kalvefodning. Med de forhaandenværende Ostepriser er der vel ej heller Tvivl om, at et rationelt ledet Tillæg vil kunne yde et forholdsvis tilfredsstillende Vederlag for det anvendte Mælkekvantum.

Det forløbne Aar har atter bidraget til at sprede et betydeligt Antal Centrifuger ud over Landet. De knappe Isvintre have i saa Henseende allieret sig med Resultaterne fra Docent Fjords Forsøg og de fleste Steder formaaet at bryde Modstanden mod Overgangen til dette System, der allerede har sat et saa dybt Spor i vort Lands Mejeribrug, ikke mindst ved at være Grundlaget for Fællesmejeriernes Fremvæxt. Har Centrifuger saaledes end paa den ene Side formaaet at vinde enhver Mejerimands Sympathi, har den paa den anden Side ikke kunnet undgaa den Skjæbne at finde en Modstand, der med Ihærdighed repræsenteres af »Ugeskrift for Læger«. Virkningen af den Bannulle, der udslyngedes mod den centrifugerede skummede Mælk, i Form af den paa Lægeforeningens 17de Møde vedtagne bekendte »Roskilderesolution«, mentes af Lægfolk neutraliseret ved den Imødegaelse, som denne havde fundet

i Prof. Panums og Docent Fjords berigtigende Udtalelser. Den Antagelse, at Spørgsmaalet om den centrifugerede Mælks Næringsværdi hermed havde fundet sin rette Belysning, og at denne altsaa fra et Tvistens Æble var forvandlet til et fortrinligt Næringsmiddel, har imidlertid vist sig temmelig illusorisk. I »Ugeskrift for Læger« af 13de Decbr. 1884 findes nemlig en Artikel, der gjør et Forsøg paa at hævde Lægestandens Berettigelse til med uformindsket Begejstring at fylke sig om Roskildereresolutionen. Kuriøst er det her at se Docent Fjords Fodringsforsøg med centrifugeret skummet Mælk til Kalve og Grise tagne til Indtægt for de Erfaringer, som Lægerne have gjort med Hensyn til Anvendelsen af Centrifugemælk som Næringsmiddel for Børn*). At Bøttekalve i 20 Dage have samme Tilvæxt som Centrifugekalve i 21 Dage, og at Bøttegrise i Retning af Tilvæxt præstere det samme paa 23 som Centrifugegrise paa 24 Dage, benyttes i omhandlede Artikel til at præcisere »at Centrifugemælken har en saameget ringere Næringsværdi end Bøttømælken, som svarer temmelig nøjagtigt til dens ringere Fedtholdighed« — en Paastand, hvis Rigtighed næppe vil bestrides af Nogen. Denne Udtalelse benyttes imidlertid i Artiklen som Springbrædt for en halsbrækkende Volte fra Docent Fjords Forsøgsresultater over til Roskilde-

*) Med Hensyn til Anken i »Ugeskr. f. Læger« over, at Docent Fjords Forsøg ikke ere foretagne med spæde Dyr, kan man ikke tilbageholde det Spørgsmaal: Vilde Ugeskriftet virkelig have Fodringsforsøgene med skummet Bøttømælk og centrifugeret Mælk udførte paa ganske spæde Dyr? Ja, hvorfor ikke! De af slige Forsøg fremgaaede Resultater vilde sikkert være en Støtte for Paastanden om, at centrifugeret Mælk ikke egner sig som Næringsmiddel for spæde Børn. Men Forsøgene vilde iøvrigt være ganske overflødige, eftersom denne Paastands Rigtighed ikke drages i Tvivl af Nogen, og allermindst af dem, der hævde, at Centrifugemælken, ret behandlet, er et fortrinligt og billigt Næringsmiddel; thi de have lige fra Begyndelsen af bestemt tilbagevist Tanken om, at den skulde kunne bruges til spæde Børn, og de Forsøg, der jævnligen gjøres paa at give Striden en saadan Vending, skulle ikke lykkes, men med Indignation afvises.

resolutionen, der som bekendt har følgende Ordlyd: »Mælk skummet ved Centrifuge er et i Almindelighed utilstrækkeligt, for Børn ligefrem skadeligt Næringsmiddel, medmindre det bliver iblandet nymalket Mælk i passende Forhold«. Man vægrer sig dog ved at tro Muligheden af, at ret mange Læger ville godkjende Artiklens Indhold og samle sig under Redaktionen's Fane for at væge den mislige Position.

Denne Sag har iøvrigt en saa vidtrækkende Betydning, at den nok er en Fremdragning værd. En saa misforstaaet Opfattelse som den, der gennem oftnævnte Resolution har seet Dagens Lys, rammer den Del af Befolkningen, hvis Livsvilkaar ikke tillader dem at vrage et Næringsmiddel som den centrifugerede Mælk, om hvilken Professor Panum udtaler at »den er ganske fortrinlig skikket til Menneskeføde, og derhos noget nær det billigste Næringsmiddel, som overhoved kan faaes; men lige saa lidt som Mennesket kan leve af Brød alene, lige saa lidt kan man leve af Centrifugemælk alene«. Ulykken er, at der ved nævnte Organs fortsatte Godkjendelse af en Resolution som den omhandlede, i Befolkningen udsaaes en Mistillid til og Frygt for Benyttelsen af den skummede Mælk, som ikke kan unnlade paa en højst uheldig Maade at gribe ind i den vante Levevis, og som engang vakt, kun vanskelig udryddes. Som fremhævet i forrige Aars Beretning, er Forholdet snart saa, at Centrifugemejerierne i overvejende Grad ere Almuens Mælkeforsyningsanstalter, og her er altsaa som oftest ikke Tale om at træffe noget Valg mellem Centrifugemælk og anden skummet Mælk. Lægeorganets Holdning i denne Sag kommer herved unægtelig til at staa i et mærkværdigt Lys.

Fællesmejerisagen har allerede i nærværende Beretning gjentagne Gange været berørt. Med rivende Fart have disse udviklet sig i de senere Aar og absorberet en meget betydelig Del af de mindre Landbrugs Mælkeproduktion. Her er ikke Stedet til at afveje de Fordele og Mangler, som Fællesmejerisagen fører med sig. For-

delene have i hvert Fald været for store til, at Sagens Modstandere have kunnet standse dens Fremtrængen, og en Kjendsgjerning er nu, at Fællesmejerierne indtage en stærk Position i vort Lands Mejeridrift. Det forløbne Aar har bragt Sagen et Skridt videre, idet de divergerende Anskuelser nu hovedsagelig brydes i Spørgsmaalet om Fællesmejeri med ordinært Salg kontra Andelsmejeridrift. Denne Sag blev paa de jyske Landboforeningers Delegeretmøde i Aarhus i afvigte Novbr. underkastet en indgaaende saglig Diskussion paa Basis af Assistent Petersens interessante Undersøgelser af disse Forhold, der dog endnu næppe ere tilstrækkelig belyste gjennem Erfaringen til, at der kan udtales nogen positiv Dom over Vægten af disse 2 Systemers gjensidige Fordele og Mangler. Ved samme Lejlighed gjordes Smørpkningsforretningernes Betydning for de mindre Gaardes Mejeridrift til Gjenstand for Forhandling. Medens der kunde paapeges betydelige Fordele ved disse Institutioners Virksomhed, maatte dog Ulemperne ved Smørrets Transport til Pakkeriet foranledige Mejeriudvalget til at finde det ubetimeligt for nærværende Øjeblik at støtte denne Sag, saameget mere som det havde vist sig, at Pakkerivirksomheden paa Landet savnede Levedygtighed og kun kunde trives som en Kjøbmandsforretning.

En Beretning over Mejeribrugets Rørelser i det forløbne Aar kan ikke slutte uden som sædvanlig at fremdrage Docent Fjords Forsøg, der, foruden at bryde Banen for Centrifugesystemet, tillige søge at bringe Lys i flere af de Forhold, der vedrøre forskellige andre betydningsfulde Grene af Mejeridriften, deriblandt i det forløbne Aar en Række Forsøg over Mælkenes Holdbarhed.

Da der ifjor afholdtes en større Udstilling af Mejeriprodukter forbunden med Landmandsforsamlingen i Aalborg, har der iaar ingen større Udstilling af denne Art fundet Sted. Møder om Mejerispørgsmaal hørte derimod til Dagens Orden, og i de lokale Landboforeninger drøftedes i stor Udstrækning Æmner af denne Art. Særlig vare Fælles-

mejerierne og Docent Fjords Forsøgsresultater det sædvanlige Grundlag for disse Forhandlinger.

Ville vi som sædvanlig samle Indtrykket af det her Nedskrevne til et bestemt Billede af Mejeridriftens Forhold i det forløbne Aar, maa det vist erkjendes, at Lyssiderne ere de overvejende. Smørudførselens respektable Højde og det stærkt forøgede Opsving i Svineproduktionen maa, endog sete i Forbindelse med det stærke Kraftfoderforbrug, berettige til en saadan Dom. Selvfølgelig er der saa andre af de Faktorer, som gribe ind i Mejeridriftens Udbytte, der have givet Plads for Klager og uopnaaede Ønsker. Osteproduktionens Standpunkt viser saaledes, at der endnu er langt frem, inden Alt er, som det bør være, og fremfor Alt have vel Aarets gennemgaaende lave Priser paa Mejeriprodukterne affødt talrige Klager over den Nedgang, som Aarets Indtægter herved have lidt. Betragtes imidlertid nævnte Konjunkturer i Belysningen af den Nedgang, der har ramt alle øvrige landøkonomiske Produkter, saa giver Forholdet dog ret beseet næppe Anledning til Frygt for, at Mejeriprodukterne skulle hjemsøges af denne Kalamitet i samme Udstrækning som hine. Tvertimod maa en saadan Sammenligning forøge Troen paa, at Mejeridriften er kaldet til at være det Anker, der skal sætte vort Landbrug istand til at kunne ride en Storm af uden uforholdsmæssig skjæbnesvangre Følger. Følelsen heraf maa være levende hos alle de Landmænd, der virke under Trykket af den nærværende Perodes Ugunst, og denne Følelse er vel den sikreste Garanti for, at intet Middel vil lades unyttet for at sikre Mejeribrugets Stilling som en virkelig Hjørnesteen for vort Landbrug. En Undersøgelse af Mejeribrugets Vilkaar i det forløbne Aar kan kun styrke Tilliden hertil.
